

**ŠKOLNIK PA
MEKLA
str.3**

**NE ZMERAJ
BELA
LJUBLJANA
str.4**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 24. februarja 2000 ☼ Leto X, št. 4

Naš-vaš časopis je staupo v deseto leto

14. februara so naše novine staupile v 10. leto. Če bi tau dejte bilau, bi leko pravli, ka od mlajšeci lejt pomalek stpa v mladinska lejta. Če po istini povejmo, je Porabje za nas rejsan takše kak naše dejte. Ništerni (sodelavci) smo se skrbeli, da bi tau dejte spoj na svejt prišlo. Tak je te 14. februara 1991 na svejt pokukala prva številka našoga cajtunga. Istina, ka je te novorojenček bijo eške malo gingavi (6 strani 700 izvodov/példány), najlepši je tó nej bijo, večkrat malo zamazani. (Če smo ga pa pisali s staro drukmašino, na steroj spoj nej bilau slovenski litur, v tiskarni so eške gnauk dojdrukniivali vse tekste, če smo kaj nej dobro napisali, smo mogli vse z roukauv popravlati...).

Dapa tau dejte se je zatok pomalek začnilo razvijati, rasti. Pri tom so največ pomagali botri pa botre (naši stalni dopisniki pa delavci v tiskarni Solidarnost). Oni so se najbole skrbeli za tau, ka bi od znautra bogatejši, od zvúna lepši grato naš časopis. Tak smo te od drugoga leta tadale meli že 8 strani pa smo pomalek prišli do 1200 izvodov. Par lejt nazaj smo pa eške barve vcúj dobili, da bi svejt vidli takšnoga kakšen je v farbij. Nikšo dejte pa ne more gorasti brezí žlate (tau ste pa vi, naši bralci, steri štete -

Čestitali so nam:

Ob deseti obletnici rednega izhajanja časopisa Porabje Vam, spoštovana ga. Sukič in vsem Vašim sodelavcem najiskreneje čestitam. Vaše zavzeto delo predstavlja pomemben mejnik v življenju porabskih Slovencev in istočasno pomeni tudi izreden doprinos k širjenju in ohranjanju slovenskega jezika ter k splošnemu vedenju o slovenski manjšini na Madžarskem.

Ob tem slovesnem trenutku Vam voščim še veliko ustvarjalnega zagona. Ad multos annos!

S spoštovanjem,

Mihaela Logar državna sekretarka

Iskrene čestitke ob 10-letnici našega časopisa Porabje! Kdo bi si mislil, da čas tako hiti in se "cajtung" tako stara. Važno je, da mi ostajamo mladi. Po tako uspešnem desetletju bi že res lahko začeli nekaj novega. Kaj bi bilo, če bi v tej ljubezenski valentinski noči "spočeli" kako radijsko sestrico desetletniku, da se revček ne bo dolgočasil. Tudi jaz si želim, da bi skupaj, v dozdajšnjem prijateljskem vzdušju praznovali 20-letnico časopisa in 10-letnico radia.

Francek (in Martja)

Ob vaši okrogli obletnici vam želim prijetno praznovanje in obilo uspehov tudi v prihodnje!

Srečko Kalamar

Kar tako naprej! Je res minilo že 10 let? Čestitam!

Silva Eöry

vúpamo - te naše novine). Najbole nas tau veseli, če gorpridemo, kak vólko žlato mamó. Pa ka ta naša žlata ne žive samo doma v Porabji, liki v dosti krajinaj na Madžarskom, od Pešte do Paksa, Köcska, Sombotela, Soprona... Pa tau tó vidimo, ka tau dalečno žlato večkrat bole skrbi ka je z našimi novinami kak bližnje sorodnike.

Tau tak vsi vejmo, ka gda dejte gorraste, stariške dosta stroškov (költség) majo z njim. Za finančno pomauč se moramo zavoliti Uradi (Hivatal) za Slovence po svejti v Sloveniji in Skldi (Alapítvány) za manjšine na Madžarskem. Naj nigdar ne gratajo "skaupi".

Ka bi si želeli za rojstni den toga deteta? Naj bi melo vse več botrov pa botric, sterim se ne vnaúza pero v roke vzeti pa nam pisati. Naj bi melo vse več žlate, stera se skrbi za tau, ka bau z njega. Tau nam ne sme biti vseedno.

Gda smo 14. februara 1. 1991 vóдали prve novine Porabje, smo spoj nej mislili na Valentinovo pa na lübenzen; bole na slovenski kulturni svetek (8. februar). Dapa nikša lübenzen je zatok dunk navzoča bila. Lübenzen do slovenskega maternoga gezika.

M. Sukič

Kanonik Ivan Jerič

Pomemben sooblikovalec prekmurske preteklosti

Čeprav ob sorazmerno neugodnem dnevu in uri, v soboto ob devetnajstih, se je v soboški Galeriji na predstavitvi knjige Ivana Jeriča *Moji spomini* zbralo veliko število obiskovalcev. S predstavitve so odšli zadovoljni, ker je mariborski pomožni škof, dr. Jožef Smej podrobno, toda ne suhoparno, ampak vsebinsko dopadljivo predstavil osebnost kanonika Ivana Jeriča pa tudi čas, v katerem je živel in bil vsestransko aktiven ta prekmurski katoliški duhovnik. Knjiga je izšla po zaslugi Alojza Benkoviča, nekdanjega soboškega kaplana, zdaj župnijskega upravitelja v Stranica, Jeričeva sorodnica, Marjana Longar pa je za natis odstopila avtorske pravice in slikovno gradivo.

Ivan Jerič je bil rojen v Dokležovju leta 1891 (umrl 1975). Bil je tudi Maistrov borec, nazadnje pa častni kanonik mariborske škofije. Dr. Jožef Smej je na predstavitvi knjige poudaril, da zgodovina Prekmurja ne more prezreti deleža, ki ga je k združitvi Prekmurja s Slovenijo prispeval Ivan Jerič. Nadvse dragocena je njegova kronika turniške župnije, tudi kot vzor, kako bi naj pisali kronike, je ocenil njegovo delo dr. Jožef Smej in pokazal edini izvod molitvenika, ki ga je Ivan Jerič izdal v knjižni slovenščini v 5 tisoč izvodih. Molitvenik je dal ilegalno ponatisniti leta 1945.

Duhovnik Ivan Jerič je bil na mariborskem vojaškem sodišču obsojen na daljšo zaporno kazen, ki jo je prestal, zdaj pa na okrožnem sodišču v Mariboru poteka proces rehabilitacije obsojenih duhovnikov, je še povedal škof dr. Jožef Smej, ki je osebno poznal Ivana Jeriča. Med obiskovalci predstavitve knjige je bil tudi Jeričev znanec, duhovnik Ivan Camplin, ki kljub visoki starosti mašuje na Gornjem Seniku in na Goričkem.

Alojz Benkovič ima tudi Jeričev rokopis, Zgodovina madžarizacije v Prekmurju in storil bo vse, da bo izšel v knjižni obliki.

er

PREŠERNOVO LETO

Ob Prešernovem letu potekajo razne aktivnosti tudi na porabskih šolah. Naš posnetek je s proslave ob slovenskem kulturnem prazniku na Gornjem Seniku. Učenci šol pa bodo dobivali vse šolsko leto naloge, ki so povezane s Prešernom.

Pomoč slovenskega šolskega ministrstva porabskim šolam

Ministrstvo RS za šolstvo že vrsto let vzorno pomaga narodnostnim šolam v Porabju. Gre predvsem za strokovno in materialno pomoč v obliki različnih stroko-

bi tudi posvetili izobraževanju učiteljev: poleg rednega letnega seminarja v Sloveniji in izobraževanj, ki jih pripravljamo avtorica tega zapisa, imamo možnost po-

bi tudi posvetili izobraževanju učiteljev: poleg rednega letnega seminarja v Sloveniji in izobraževanj, ki jih pripravljamo avtorica tega zapisa, imamo možnost po-

Porabski učitelji na prvem letošnjem seminarju

vnih knjig, učbenikov in drugega, v skladu s podpisanimi meddržavnimi sporazumi. Konec lanskega leta, v času srečanja zamejskih učiteljev nas je obiskal tudi gospod Roman Gruden, predstavnik ministrstva. Ob obisku na porabskih šolah smo se dogovorili o pomoči za letošnje leto. Gospod Gruden je že doslej imel veliko razumevanja za porabske šole. Zato tudi letosna veselje vseh nas - lahko ugotavljamo, da bodo naše želje izpolnjene. Iskrena hvala slovenskemu šolskemu ministrstvu, še posebej pa gospodu Romanu Grudnu!

Dobro je vedeti, kaj vse torej lahko dobimo od slovenskega šolskega ministrstva: predlagali smo naslednje: nabava različnih didaktičnih, vzgojnih, razvedrilnih pripomočkov za šole (plakati, različna ponazorila za pouk...) v slovenščini, s katerimi bi "oživili" učilnice vseh šol. Prav tako bi nabavili najnovejše učbenike za pouk slovenskega jezika in druge strokovne knjige, za vsako šolo en komplet, da se učitelji seznanijo z novostmi pri poučevanju slovensčine. Predlagamo tudi, da opremimo strokovno knjižnico v Slovenskem domu, predvsem za potrebe učiteljev. Veliko pozornost

vabiti strokovnjake iz Slovenije, npr. avtorje novih učbenikov ali druge, da nam pripravijo izobraževalne seminarje. Dalje bo tudi potekalo financiranje šole v naravi na Rogli (monostrska šola), če bi pa tudi druge šole želele kakšen skupen program s katero od partnerskih šol, bo le-tega prav

Sicer pa smo v času praznovanja slovenskega kulturnega praznika začeli kar s pomočjo v obliki knjig. Nabavili smo najnovejše slovenske učbenike in druge strokovne knjige za šole in jih tudi že razdelili. 16. februarja smo najpomembnejše predstavili učiteljem. Vrednost razdeljenih knjig je 580.000 slovenskih tolarjev ali skoraj 700.000 forintov. To je torej prvo darilo slovenskega šolskega ministrstva v letošnjem letu.

Učbenik, ki pride vsakomur prav

tako financiralo slovensko šolsko ministrstvo. Ob koncu šolskega leta naj bi priredili 3-dnevno ekskurzijo po Sloveniji; udeležili bi se

mu ministrstvu za dragoceno darilo.

Valerija Perger

Papiri pripovedajo

Školnik pa mekla

Augustuša 1900. je biu razpisan natečaj (pályázat) za školnika v Števanovci. Volitve so imeli 30. augustuša, gde so izvolili Kálmána Szemenyeyja. Daubo je nauvi ran (2 izi, künjo, klejt, zamanico, štalo, lejv, škedjen), za plačo pa peneze, grünt, sildje. Predsednik šolskoga odbora (iskolaszék) je biu plebanoš Karel Fodor. Badva sta dobila plačo od vesi. Vküper sta ojdla od iže do iže i vküppobrala šunko, rajji reteš, skeljco bëra pa 1 krajcar od vsikše iže. Leko so plačali v penezaj tò.

Kálmán Szemenyey
Károly Fodor

Školnik Kálmán Szemenyey je tri lejta taužo gospauda plebanoša, ka ma nej tádau cejlo plačo, ka ma je ojdlo. Od 1905. leta mau je vsikder menje plačo, dojpotejno plačo za tau, ka so cerkev vküpzameli. Plebanoš je tak znu, ka v cerkvi more mesti školnik ali njegov iapec. Školnik pa je tak znu, ka je tau nej njegovo delo, un je prej nej iapec.

Najprve je školnik proso plebanoša, naj ma vküpspiše od štere iže kelko morejo plačati školniki pa plebanuši. Nej tau, nej cejle peneze nej daubo školnik, pa se je taužo lotarósi, birauvi v Monoštri, šolskomi nadzorniki pa eške šolskomi ministri tò. Gospaud Fodor zatok nej sto iže vküpspisati školniki, ka prej „svoje slabe oči neške sploj na nikoj djati pa slejpi gratati od toga, ka bi dosta píso za školnika volo. Školnik aj odi od iže do iže, pa si vküpspiše, što ma je dužen plačati. Ovak pa je nej vrejden svoje plače, ka je manjasti.“

Školnik pa se je tak taužo: „Istina je, ka so gospaud plebanoš marciuša 1901 mene ejkstra prosili, če bi nejsto vküpzamesti v cerkvi. Za plačo leko travo dojpokosim na graubišči. Tau bi meni zatok tò dobro bilau, ka ižo pri graubišči mam, pa če bi ge kosii, bi moje kokauši niške nej tazocomaro z graubišča.“

Od 1891-1893 je meu Ferenc Lepoša z Verice, iapec školnika Antona Števaneca, od njega je prejkvžou Imre Talaber iz Števanovec. Ta je 1901-oga leta dojpravo, ka so gospaud plebanoš nikdar nej bili zadovolni s čistaučo, vsikder so najšli kakšno falingo.

Edno leto je iapec školnika Szemenyeyja cerkev vküpmen, po tistom je dojpravo, pa odišo tò, ka gospaud plebanoš so nikdar nej bili zadovolni. Školnik pa več nej daubo lapca, ka je niške nej sto mesti v cerkvi.

23. decembra 1907 sta mogla obadva na biroviyo. Gospaud Fodor je napiso pismo, ka ne more titi. Tisti den pridejo s Pécsa, ka do gorpostavljali nauve orgole v cerkvi. Po tistom so pa božični svetki, po svetkaj pa do orgole posvečevali.

Če je školnik daubo svojo cejlo plačo, če je mogo mesti v cerkvi – smo nej zvedli iz stari papirov.

Marija Kozar

Andovske zgodbe

Gnauk svejta, če je stoj svi-njau sto krmiti pa doma nej emo čoko, te je mogo pravce kúpiti. Bilau je, ka so se zavole dalač mogli z biciklinom pelati dočas, ka so pravce najšli. Andovčani so zvečkoga tú vse tak kúpivali pravce. Edno tašo kúpuvanje so nam mlajšom "Vrag" pripovedjali. Tau ime so zato dobili, ka so na vsakšom borovom gostúvanji v Andovcaj oni bili vrag (maska). Pa ovak so tú velki Vrag bili. Gnauk so nas mlajše, gda smo bili pri njij, dola-posadili na stolico pa so tak prajli: "Vejte, kak sta Lajči pa Franci pravca kúpila na Soli?" "Nej, ne vejmo," smo pravli. "Te vam tapujevm."

"Tau je na edno djesen bilau. Lajči pa Franci sta sausada bila. Tak sta si zgučala, ka ta vküper šla na Solo po pravce. Čajt tú bola odila, če ta dva. Vóra še nejsest bila, gda je Lajči že pri Francini na dveraj talebo. "Franci, Franci, stani, ka deval! Franci, še spiš?" "Ne rogači tak, ka te gnauk fšesnam. Ne vidiš, ka svejti posvejt, usakšoga gor škeš zgonli," pravi Franci čamarasto pa dvera odpre. Gda Lajči notra v künjo stau-pi, te vidi na stauli velki falat špejka pa kilo kriuja. "S tejm se mardjaš, zato si tak tijo bijo," ma pravi. "Sedi si dola pa djej! Zato, ka cejli den tak nika neva mogla djesti," pravi Franci. K zajtrki sta palniški glaž dvakrat-trikrat zato tò potegnili. "Ta palinka dobra bila, tak sam vse drveni bijo," pravi Lajči. Žakle, v stere pravce dejata, sta gor na bicikline sklala pa sta se že pelati stela, gda Francina mati za njija skriči: "Ti, Franci, lejpe pravce kúpila, nej ka bi kakšni mački bili." "Nika se ne bojte, mati, lejpe pripelava," kriči nazaj Franci.

Naprej Lajči, za njim se Franci pela. Obadva nemški biciklin mata z velikimi posvejti. Tak djizdavo sta se pelala, kak če bi na konji sejdla. Že tak fartau vóra sta se pelala, gda Franci vózasopleno pravi Lajčina: "Ti, ka nauvoga z Margitom?" "S kakšni Margitom?" "Pa tak vejš." "Dja nika ne vejš,"

PRAVCI

pravi Lajči. "Ka se zdaj nau-nji rediš? Pa z Dolejnjim Margitom. Cejla ves že tau guči." "Ti mula naura namalana, pa ti že tii?" "Zaka pa te cejla ves tau guči, ka go vzeš?" "Dja prvín vzevem našo Cifro, stera tam v našoj štali stoji, kak pa njau!" "Zaka? Pa kak je bogata, več nišo brigo bi nej emo v cejlom ží-vlejnji," pravi Franci. Lajči stavi biciklin pa tak pravi Francini: "Če se tebi tak vidi, zaka go ne vzešes ti. Dapa ka je istino je istino. Stariške bi radi bili, če bi go zejo, zavole grünta. V cejloj vesi oni majo najveško gauštjo pa najveške njive. Samo naj bi zobe mejla, če je malo tječna, s tistim bi se zato še tuj brigo. Samo tej prekleti zob-dje. Lampe ji tak smrdijo, ka skrajaj kak mejter ne moreš titi. Te ka naj delam z njo?" pita Lajči. "Pa ka, ka? Nutra v štalo go prevežaš, fontoški je grünt," se zasmjeje Franci. "Idi v rit, ti makola nauri," pravi Lajči čemerasto. Gor na biciklin skočo pa je že klačo tadala.

Cejlak do Farkašuvec je eno rejč nej pravo. Pod brgaum, gda so dol z biciklina stau-pili, te Lajči pravo Francina: "Ti, Franci, spomniš se še na tisto, gda smo friškat ojdli?" "Zaka bi se nej spomno, vej-pa večkrat smo ojdli friškat," pravi Franci. "Vejš, gda smo še v šaulo ojdli. K Trnjariji, sva šla friškat. Gda sva notra na dvera stau-pila, ti si se zame skriu pa si mi samo gučo: 'Ajči čukni go, čukni go, ka va ga te čukala. Gda so stariške vó odišli na dvor, te si pa malo deklíco tak pojfriško, ka vse siva gratala. Stari pa notra prileto pa te tak strauso, ka ti je vse v lače zgrmalo. Gda smo šli doma, spodkar v Djarki si spaudnje lače talučo. Od lauga meni malo parpovej-daj," se je smejav Lajči. "Vejš ka, Lajči, ti mi tú ozark klúko goni," grata čemeran Franci pa gori skauči na biciklin zato, ka sta že gor na bregj prišla. Do Sole se pa Franci čemerijo, edno rejč nej mogo Lajči vó z njega potegniti. Cejlak do tistoga mau, dočas pau litra palin-

ke vó nej vzeu iz žepke. Poti-stim sta se malo vopomirila. Na te čas je že sonce tú gor prišlo. Franci pa Lajči od enuga do drugoga rama de-ta. V ednoj mesti so mali bili pravci, v drugoj mesti dragi. Tau je tak šlau cejli predpo-dnaum. Kaulek podneva sta najšla taše pravce, steri so zavole fal bili pa lejpi tò. Pri vsakšom rami, gde sta pravce gledala, sta spila nika, v ednoj mesti vino, v drugoj mesti palinko. Tak ka gda sta pravce v žakle sklala pa gor na biciklin djala, te sta že malo mejla v glavej. Kak so pravci skakali v žakli, tak sta se z biciklinami od šanca do šanca vozila. Gda sta k solskoj krčmej prišla, Lajči pravi: "Ti, Franci, tú še malo gutneva pa te deva domau. Svoje delo sva že tak tana-prajla, nej?" "Istino maš, Laj-či, zdaj gnauk istino maš!" Nutra sta v krčmau šla samo tau nevala bila, ka sta nej enga pa dva gutnila, liki več. Redno sta se zapojila. Še tau sta nej upamat vzele, ka so jima pravce vkradnili. Nutra v žakle so jima pa hrastove panje sklali. Že skur večer biu, gda sta nazaj v Andovce prišla, te pravi Laj-či: "Franci, tejpravci so poginili, ka so nika sploj na me-ri." "Aj, vraga, oni so gvišno tú trüdni gratali kak müva." Gda sta domau prišla, vanej na dvauri so že čakale oba-dvej mati. Že audalič vidijo, ka sta obadva pijaniva. "Na, dva pijanca, kakšne pravce sta kúpila?" "Pa kakša, kak-ša! Lejpa," pravila. Gdastare žakle razvežajo pa v žakeu gledajo, vse blejdi gratajo. Najprvín Francina mati k sebi pride: "Vüva dva somara! Človek je po pravce pošle, ona pa brezi pravcov kak dvej pijane svinje doma prideta!" "Tak sta Lajči pa Franci pravce kúpila," pravijo Vrag. "Kak vejte vi tau vse tak dobro, ka se je z njima godilo pa ka sta si onadva gučala," je pitamo. "Pa kak, kak! Dobro, vóvodim. Dja sam bijo tretji, sto je hrastove panje domau pripelo mesto pravcov. Naj perin v nje udari."

Karči H.

OD SLOVENIJE...

Podeljene Prešernove nagrade

V Cankarjevem domu je bila 7. februarja osrednja državna slovesnost ob slovenskem kulturnem prazniku. Letos proslavljanje Prešernovega dne poteka še posebej slovesno, saj bo decembra minilo 200 let od pesnikovega rojstva. Na slovesnosti so podelili Prešernove nagrade in nagrade Prešernovega sklada. Prešernovo nagrado sta letos prejela pesnica Svetlana Makarovič za pesniški opus ter slikar Marko Rupnik za poslikavo v mozaiku kapele Redemptoris Mater. Makarovičeva je nagrado zavrnila; ob enem pa se je bralcem, publiki, sodelavcem, prijateljem in tistim ljudem, ki so jo za to priznanje predlagali, zahvalila za vse čestitke in za vse iskreno izrečene in zapisane tople besede, vendar nagrado, kot je dejala, "seveda v celoti zavrača". Razlogov za zavrnitev nagrade ni navedla. Nagrade Prešernovega sklada so prejeli kipar Mirsad Begić, skladatelj Jani Golob, violinist Miran Kolbl, pisatelj Vinko Moederndorfer, igralka Saša Pavček in režiser Vito Taufer.

Madžarski zunanji minister v Ljubljani

Slovenija in Madžarska bosta sodelovali v prizadevanjih za članstvo v EU, Madžarska, ki je članica zveze NATO, pa bo podprla slovenski vstop v to zaveznitvo, sta na prvem srečanju v Ljubljani poudarila zunanja ministra obeh držav Dimitrij Rupel in János Martoniy. Na dobro dvostransko sodelovanje kaže tudi medvladni sporazum o sodelovanju s pristaniščem Koper, ki ga je Martoniy podpisal z ministrom za promet in zveze Antonom Bergauerjem. Sicer pa imata državi po zagotovitvi vodij diplomacije enako stališče do razmer v Avstriji: državi sta sicer zaskrbljeni nad novo avstrijsko vlado, vendar pa jo bosta sodili po njenem delovanju. Krepitev dvostranskega sodelovanja je bila osrednja tema pogovorov z drugimi visokimi slovenskimi predstavniki. Zunanja ministra sta se pogovarjala tudi o odnosih do manjšin, pri čemer sta ugotovila, da to vprašanje ni politično občutljivo.

Ne zmeraj bela Ljubljana

Na mesto počasi leze mrak. Ljudje, utrjeni od celodnevne dela, zaključujejo dan. Odpravljajo se v svoje domove počivat ali pa na pijačo v kako kavarnico. Šele tedaj pa se začne pravo življenje ljubljanske mladine. Potepanje po gostilnah in ulicah, veselo vreščanje čez noč. Pridružimo se v mislih kateri skupini!

Domnevna (že rahlo vinjena) družina slučajno naleti na belo, železno ograjo, za katero se skrivajo majhni grobovi. „Polna luna je, splezajmo noter, bo tako strašljivo in romantično!“ se šaljijo. Ne smemo jim zameriti, saj morda niti ne vedo, da so odkrili ljubljansko Staro pokopališče. Tema je, imena na nagrobnikih so komaj čitljiva: Jernej Kopitar, Josip Stritar, Valentin Vodnik ...

Največ prostora je pred spomenikom nekega Josipa Jurčiča. Odlična točka za žur, naša skupinica se utabori,

točno nad pisateljevo glavo. Iz nahrbtnikov pridejo na plan steklenice in razni pripomočki za veseljačenje. Zelo dobro se imajo, kadijo

cigarete in še marsikaj, režijo se in preklinjajo – morda se celo ljubijo na grobovih. Če se včasih kakšna steklenica razbije, nič za to. Proti

jutru se nekdo spomni flo-mastra v žepu. Sijajna ideja! Če so že imeli tako dobro veselico, zakaj pa ne bi pustili tam svojih znakov v spomin? Kmalu se pojavijo imena in „duhovite“ risbe na stenah in stebrih malega slovenskega Panteona. Niti za grobove ni milosti. Mesec pa samo gleda z žalostnim obrazom.

Naslednjega dne vodi tudi moja pot po naključju skozi spominski park, čez pokopališče. Ko zagledam zapuščeno prejšnje noči, me zgrabi srd. Odhitim po fotoaparatu. Ko se vrnem, sedi na grobu pod arkadami mlado deklo, z odvrženimi čiki okoli sebe. V žepu ji

zazvoni mobilni (dosegljivi smo vsepovsod). Ko konča pogovorom, jo vprašam, kaj o teh rečeh meni. „Ja, res je, da so to spomeniki, pa seveda ni lepo, da so jih počekali. Poletni je bilo še hujše, vse je bilo treba znova pobeliti. Vendar je ta park v nekem smislu namenjen tudi mladini – njihovo zbirališče je pa tako in tako že dolga leta tukaj. Saj niso fantje hoteli nič slabega, samo malo so se napili...“

Če so bili ti barbarčki tuji, jim lažje odpustimo. Bolj žalostno pa je, če so to storili in bodo tudi v prihodnosti počeli mladi Slovenci. Slovenci, za pravice katerih so se ti več spoštovanja vredni ljudje bojevali. Slovenci, ki so pozabili, da so ti možje imeli odločilno vlogo pri tem, da se lahko oni danes krohotajo nad njihovimi grobovi v slovensčini. Naj počivajo v miru.

Duško

Šanc Šanc Šanc Šanc Šanc

Pišta, Janči, Joška, Karči, če me najdeš v etom šanci, pelaj med domau... nika etak se čuje vesela nauta iz Prekmurja. Od te naute mi je pa ranč nej tak veselo delo prišlo na pamet. Tau je gvušno, ka je prej šanc niže kak povejmo paut. Če se na priliko eden pijanec proba z biciklinom ali peški mimo njega pelati ali titi, se naleki zgodi, ka se v njem najde. Te pa ali voprškrabe iz njega ali nej. Navola je samo te, gda je v šanci dosta vode. Te se eške kaj hüdoga tū leko zgodi. No vidite, kakšo mauč ma eden šanc. Človek bi tak mislo, ka tau ja vsakši norc vej, pa nišče nega, steri bi mislo, ka voda na vreg teče. Leko bi mislili tau gnes, da že rejšan mamo sploj vönavčeni narod, gda že računalniki vözračunajo mesto nas vse, ka je potrebno.

Depa tau je itak nej tak v našom rosagi. Že par mejsceov tak radio kak televizija pa časopisi nam naznanje davajo, ka prej na Alföldi, na ravnini je po nistarni vasnicaj takša visoka podtalnica (belviz), ka se je ne morejo rejšiti. Dosta pa dosta ljudam se je ram vküp zrušo pa so na gnes brez doma. Pa smo te nej gučali ešče od toga, ka več kak 300 gezero hektarov zemle je tū pod vodej. Vse njim je zaničila voda, kakoli ka je tau nej poplava (árviz) naprajla. Lani je pa poplava naprajla skurok ranč v tej vasnicaj velke kvare. Tej kvari, ka je ta podtalnica naprajla tam na ravnini, so skurok bola nevarni kak poplava. Voda se je med rame, na zemle sprajla pa od tam nej naprej pa nej nazaj. Lüdje, ki tam živejo pa so vsigdar tam živeli, etak pravijo: "Nišče naj se ne čüdiva, ka se je tau leko zgodilo. Svejt se je na glavau postavu. Nišče nika ne drži not, ka narava želej, ka je tak potrebno not držati kak

očenaš. Depa narava je narava. Pa nas navči." Samo ka tau neumnost drago moramo plačati. Najoprvin tisti, steri so zgubili domove, pauv, svoje vrednosti, za koj so v cejlom svojom življenji delali. Cejla država de za tau "plačüvala". Potejm bi leko pitali, zakoj so tej kvari? Odgovor je nej tak zmeten. Za šancov volo. Tak se je prej po tauj pokrajini godilo te slednja lejta, ka so lüdje - največkrat na črno - na takše parcele zidali hiše, gde so pred tistim bili šanci, gde je voda mejla svojo paut teči. Tau je sploj potrebno na ravnini, zatok ka voda se tam nikam ne more mekniti, če jo je malo več, če je velki snejg, steri se odtopi ali je leto bole deževno. Tisti lüdje tak pravijo, ka so prej šance not zakopali, po mezevaj so je pa nej vredi meli, prišla so pa bole deževna lejta pa s tejm vred neprevidni kvari, nevole, katastrofe.

Če si mislimo malo na Porabje, je tū pa tam tū tak, samo ka mi zatok strašno srečo mamo: nej smo na ravnini. Depa zatok so šanci nej za nikoj. Šance moremo čistiti vsakšo leto zatok, ka nam dosta vse občüvajo. Pa buma vidimo dosta zanjani šancov, dosta zakopani šancov. Pa te leko ugotovimo (megállpithatjuk): naši starci so brez računalnikov čednejši bili. Živeli so z naravov, brigali so se za svoje skromne kuče, mi se pa gnes ne brigamo za drage, bogate rame. Najrajši bi tak prajla: dosta pa dosta lüdi mejsce do mejsceva v naš veški urad odi po nikše pejnaze (socialno podporo), za stere nika ne dela. Tuj je sprtoletje. Ki dobivate te pejnaze pa vi, ki njim je davate, začnite nika za vasnice. Kopajte, čistite šance.

I. Barber

Slovenski ples v Budimpešti

18. okrožje Budimpešte spada med tiste predele glavnega mesta, kjer živi

V vrsto teh prireditev je spadal tudi pustni slovenski ples, ki smo ga priredili 5.

katerega se mi, prva generacija še dobro spomnimo iz naših rojstnih krajev. Del porabske folklorne tradicije je predstavila folklorna skupina z Gornjega Senika. Za dobro razpoloženje vseh nas - tudi predstavnikov

sodelavce Veleposlaništva R Slovenije v Budimpešti, predstavnike občine 18. okrožja in Državne slovenske samouprave.

V imenu naše samouprave bi se zahvalil vsem, ki so pomagali ali sodelovali pri

Gostje iz Budimpešte in Porabja

več manjšin. Po volitvah 1. 1998 je v tem okrožju ustanovilo manjšinsko samoupravo deset manjšin. Prav tu deluje edina slovenska samouprava v madžarski prestolnici. V zadnjem letu smo imeli več samostojnih in skupnih prireditev.

februarja v kulturnem domu Rózsa. V okviru plesa smo želeli pokazati tudi del pustnega izročila, da bi le-to spoznali tudi mladi, ki nimajo neposrednih stikov s Porabjem. Zato so se nekateri naši gostje z Gornjega Senika našemili in s tem pričarali pustno razpoloženje,

Folklorna skupina z Gornjega Senika

drugih manjšin - je poskrbel Laci Korpci s svojim plesnim ansamblom. Med našimi gosti smo lahko pozdravili

organizaciji prvega pustnega slovenskega plesa v Budimpešti.

Ferenc Kranjec

Dva dni od Soprona do Varaša

Margita, stera je nej svojo pravo ime dala za tau zgodbo, je tak mislila, ka nej trbej vsakšomi znati, kak je človek včas nauri. Te pa nemo ovadila, sto je ona. Zgodilo se je pa z Margito pred več kak 40 lejtami, gda je delala v Soproni pa sta s padaškinjov domau ojdle povejmo v Števanovce, gde so stariške živelj. Tistoga reda so po sobotaj tü delali. Onedvej sta v fabriki delale predpodnevom pa sta že pripravljene bile, da ta popoldnevom s cugom domau šle. Tak je bilau. V Soproni tak prauto pete võre sedeta na cug, pa se pelata prauto Somboteli. Na ednoj postaji je cug dobre pau võre čakó. Zdaj sta že gvušne bile, ka v Somboteli zamidita cug, steri v Varaš de. Dobro sta čütile. V Somboteli je več ira nej bilau cuga, tak ka sta mogle čakati večer do desete võre, gda je pelo drugi cug do Varaša. Ka si takšega reda človek leko začne? Doj si sede na postaji pa če je mogoče, ešče malo zadrema tü. Pa je tak bilau. Onedvej sta si sedle na postaji, sta se vküp potegnile pa malo zadremale. Gda se je iz zvočnika (hangosbmondó) čülo, ka prej cug de prauto Varaši, sta gor skočile pa se paškile med štrejke. Gda sta že vanej, se pa derejo, ka prej "személyvonat indul Körmend-Szentgotthárdra a harmadik vágányról". Margita leti na tretjo štrejko pa že stapa gor na cugine stumbe. Za seov vlače svoj kufer, gda se znauvič čüje, ka prej "személyvonat indul Körmend-Szentgotthárdra a harmadik vágányról". Margitina padaškinja pa zdaj etak pravi: "Kama pa deš? Vej je pa pravo, ka "hatodik vágányról". Pa Margito doj cuka s cuga. Zdaj "zvočnik" eške ponavlja pa te Margita tü

tak čüje, ka je prej pravo, ka nejs tretje, liki s šeste štrejke de cug v Varaš. Pa se v tistoj minuti vleče doj, obedvej letite na šesto štrejko. Gda sta štrejko pa cug, steri je na njej stau, zaojdle, cug se je začno gibati, etak sta skočile na njega pa sta rade bile, ka sta ga zaojdl. Pride kalauz, pa je prosil karte. Gda je of pogledno karte, ji je pito, kama onedvej deta. One pa: "Vej pa v Monošter." Of pa etak: "Drage dekle, te cug v Rum ide. Vaš pa tam - pa kaže - võvleče prauti Varaši. Tak nagnauk stauputa doj." Cug je ešče sploy pomaleg ušo, etak sta doj skočile pa sta nazaj šle na sombotelski panauf. Margita v čemeraj skurok spaunkala svojo padaškinjo. Ovo je pa prej strašen smej mantrou. Noč ji je zaojdl tam, nikšoga cuga do zrankoma nej bilau. Poiskale sta si svojo mesto na postaji, depa nej dugo sta lačne pa žedne gratale. No, če je gnauk tak, šle ta malo v "Rešti", tam si nika vzemeta. Kak etak sedita, ji je že kólnar poisko, pa sta si naročile sendviče pa piti. Nejdaleč sedita dva "huligana", škrilita njima. Kólnar je prineso piti, ka sta tejva pojba prosila. Mislila sta, ka sta onedvej kakše ujdle. Onadvej sta tam njala sendvič, piti pa sta odletjele. Do zranka sta trpetele, naj njija huligana ne najdeta.

Prišla sta v nedelo domau v Varaš. V soboto bi je čakali podje z biciklinami, ka bi je pelali domau v Števanovce. Zdaj je pa nikoga nej bilau na varaškem panaufi. V čemeraj sta si sedle v Rešti, malo "energije" k sebi vzele pa etak začnile 7 kilometrov dugo paut do doma. Pejški.

I. Barber

... DO MADŽARSKE

Novi minister v vladi

Ministra brez listnice za nadzor tajnih služb, Lászla Kóvérja so pred kratkim izvolili za predsednika stranke mladih demokratov (FIDESZ). Od konca aprila ga bo nasledil na ministrskem stolu Ervin Demeter, dosedanji državni sekretar v istem ministrstvu.

Ali bo Madžarska dobila nazaj relikvijo sv. Štefana

Relikvijo (lobanjo) sv. Štefana, prvega madžarskega kralja, hranijo v Dubrovniku v dominikanskem samostanu. Po podatkih raziskav naj bi relikvija prišla v Dubrovnik po zaslugi dubrovniškega zdravnika Marina Santa, ki je l. 1543 relikviji (lobanjo in sv. desnico) reševal pred Turki. Sv. desnica je bila vrnjena Madžarski v 17. stoletju. Dogovarjanje o vračanju lobanje na začetku tega stoletja je prekinila I. svetovna vojna. Po mnenju priorja dominikancev se je red pripriavljen dogovarjati o vrnitvi relikvije. Madžarska katoliška škofovska konferenca bo preverila, ali informacije, ki so bile objavljane v zagrebškem Večernjem listu, res držijo.

Turistični vodnik za Monošter in okolico

V sodelovanju več organizacij (Zveza za vaški turizem, Zveza Slovencev na Madžarskem, Državna slovenska samouprava, Pisarna Phare v Monoštru) se pripravlja turistični vodnik za Monošter in okolico. Barvna publikacija bo vsebovala zanimivosti iz slovenskih, nemških in madžarskih vasi ob Rabi ter bo izšla v dveh inačicah, v madžarsko-slovenskem in madžarsko-nemškem jeziku.

Lübezen (ludizem) do bližnjega

Na eni roki je emo dva prsta, na drugi tri. Vse vküper toliko kak zdravi ljudje na eni roki.

Narodo se je v lepi in bogati Austriji. V šolo je tó v tej kulturni državi hodo. Austrijski življenjski ideali so poznani: slajšno delati, lepo v miri živeti, in dobro pa dolgo živeti. V takši človeški harmoniji je veselo in srečno gorraso in gorzra-sto.

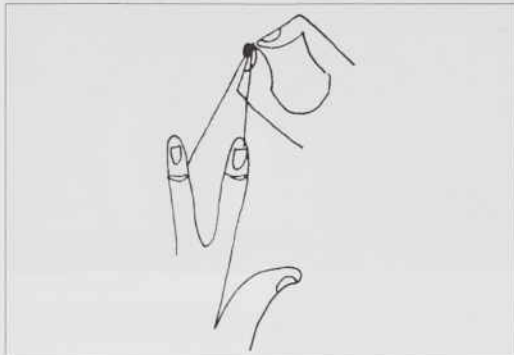
Njegovi starišje so inda svejta s Hrvaškega prišli na Tirolsko. Tam so si najšli delo, dom. Tam so si ustvarili družino in srečno živeli.

Gda so se na Rovačkem odločili, ka zaničijo Srbe, ki živijo v hrvaški državi (Knin in okolica), se je té miren človek na Tirolskem z 2+3 prsti tó začno pakivati, ka de un tó ušo svojim „rojakom“ pomagat. „Dje, kam boš pa ti tišo, vejpa so tvoji 3+2 prsti samo za fičafale dobri, nej za pükšo?!“, ga je dojučo spoznanec z Madžarskega, ranč takši „gasterbajter“ kak „Fičafaja“ starišje. „Tvoji trije prsti ranč tak vögledajo kak kakše fičafale, z dvema na drugi roki pa leko potegneš to mlašečo pükšo...“ „Vej mene že specialci na Hrvaškem naučijo, kak je trbej spat dejvati posrane Srbe! Za streljenje dojde en sam prst tó. Tak ka ešče štiri višnje tó imam. Vej je mi na gomajno dejemo! Té 3+2 prstov dostakrat 3+2 Srbov v pekeu pošlje, ta kama so valon!...“

Pa rejsan, hüdobja ima strašanjsko moč. Te austrijski meščan (polgär) je gvüšno nej zaman pretiu, je gvüšno mogo batrivno moriti, klati svoje srbske neprijatelje, ka je naslednje za plačilo ešče nikšo

lepo hišo tó dobo v Dubrovniku. Gda so končali veliko klanje in mesarjenje, je iz Austrije v Dubrovnik odo za vikende počivat. In düšo hladit...

Gda so te sledik Srbi vse vküper zbombardirali Dubrovnik, se je hiša našega heroja (hös) tó vküper porünila.

Klanje in morjenje vönavčeni 3+2 prsti v Austriji so pa začnili čemerasto migati, nojeti so škripitali, pod nojeti so se gonili odürni črni oblaki, 3+2 štüclini (ostanki prstov) so se žerjavu oblskali, iz želodca se je gorrijala vonječa-bojneča grmanca, nato je slajsen morilec naredo en salto mortale in je po rokaj, po 3+2 prstaj šantavo-plantavo apko-trapko proti dum-dum-Dumdum-brovniki.

Vrkajpa se je kak sodacke radarske antene blesketalo in obračalo 5+5 prstov...

Devet več, kak je potrebno...

Inda svejta je ena stara mati par let v Meriki bila, od tistec je prišla domau v Porabje. Gda se ji je sin oženo, je sneja prišla k (h)rami. Babica je snejo nej mogla vöstati. Takše se je že gvüšno ger indrek pa velikem sveti tó zgodilo, ka je moža mati nej mogla trpeti sneje, depa ka bi zatoga volo mogli trpeti

vnükeci, je pa že bole redko, je že ludizem (norost). Nudzem v pameti, naga glava, goli mozgë. Nekdešnja mala vnükica, štera mi je eto pripovedala, je danes že sama tó babica, in celo rada ima svoje vnüke. Dje kak bi pa nej, če pa nas je prej Bog tak stvoro, ka tak more biti.

nök) že znala, ka so vnükeci v Porabji neznažni. Mislijo, ka če so lačni, te je že slobodno kradniti tó. Drugič je pa naredila križ. „Okay, okay, My Unfair Lady“, v redi, ti nevoščena stara baba, mi smo v slovenskem Porabji zato tó nej tak nori, kak vi mislite o nas v Meriki!... Gda je „babyca“ znova namalala v žir svoj nesmileni križ, so dekličine šle po en papir, prek šterega je videti bilo in klabajs, in so z merarsko pedantnostjo doj vzele mero skriža in zlat vredno minuto skrile in jo dugo dugo

redno nücale.

Babica iz Merike pa je od tistega mau samo štonderala in štonderala, ka prej vendrak že don nika stara gratiije, ka že vse pozabi. Že dostakrat kaj ovak poni, dostakrat se ji tak vidi, kak če bi vsigder menje žira bilo, če rejsan se dekličine več ne poküsijo cuj segati, ka se bojijo žirečega-vragečega križa kak vrag svečene vode...

Babica, babica, „oh, my God“ (Bog moj, Bog moj), če rejsan ste vi v Meriki bili, nej ka bi mislili, ka ste vi Meriko gornajšiti!?

Francek Mukič

INFORMACIJA

o pogojih dodiplomskega študija in o pridobitvi štipendije v R Sloveniji v študijskem letu 2000/2001 (Za kandidate iz zamejstva brez slovenskega državljanstva)

Ministrstvo za šolstvo in šport že od leta 1976 dalje štipendira študente slovenskega porekla iz zamejstva in potomce slovenskih izseljencev. Štipendije so namenjene predvsem študiju na akademijah, fakultetah in visokih ter višjih strokovnih šolah, omogoča pa se tudi štipendiranje na nivoju srednjih šol, seveda v R Sloveniji.

Posebna določila za kandidate iz Porabja:

Kandidati iz Porabja imajo na podlagi Sporazuma o sodelovanju na področju kulture, izobraževanja in znanosti med Vlado R Slovenije in Vlado R Madžarske:

- **Pravico do enoletne priprave na študij** (izboljšanje znanja slovenskega jezika z izpitom za možnost vpisa na redni dodiplomski študij), kar naj navedejo v prošnji za štipendijo.
- **Pravico do študija slovenskega jezika na Pedagoški fakulteti v Mariboru** (Sporazum med Pedagoško fakulteto Univerze v Mariboru in Visoko učiteljsko šolo v Szombathelyu).
- **Pravico do 5 štipendij za srednješolsko izobraževanje** (za obdobje do dokončanja šolanja na srednji stopnji). Kandidati lahko vsa dodatna pojasnila v zvezi z zgoraj navedenim dobijo v Službi za mednarodno sodelovanje Ministrstva za šolstvo in šport, Ul. Stare pravde 6, 1000 Ljubljana (tel.: 61/13-23-225 ali 322-776, g. Roman M. Gruden).

Informacija o pogojih dodiplomskega študija in o pridobitvi štipendije za kandidate iz zamejstva, "Razpis za vpis v študijskem letu 2000/2001" in nekatere druge koristne informacije o študiju v Sloveniji so dosegljivi tudi preko interneta. Naslov baze podatkov je:

<http://stipend.mss.edus.si>
Ministrstvo za šolstvo in šport
služba za mednarodno sodelovanje

OTROŠKI

Kak sam vido svejt spod stola?

Tak sam se že palik špilo tam pod stolom, kak sam vsigdar šegou emo tam v tisti svoji mlašeci lejtaj. Eške bole pa sam se pod sto potejgno, gda je prišo k nam poštaš. Zato, ka je naš ram stau na kraji naše vesi, je do nas prišo že trno oumani. Z lamp njemi je smrdelo, kak če bi spadno v bečko. Ranč zato sam se njemi skrivo, ka se je vsigdar škeu z meuv zgučavati, meni pa je bilo vse lagvo od tiste njegve sage. Ali tisti den sam se li mogo potejgnoti vō spod stola. Doubu sam svoje prvo pismo. Edno je bilou za mamu, edno pa zame.

- Na, pa je prišo tisti čas, ka de trbelo začati broditli o šouli, se je vugijbo es pa ta in mi pod nous držo plavo kuverto.

Vzeu sam tisto pismo. Nej sam vedo, ka naj z njim delam. Vejsam pa ške nej vedo

nika tapršeti. Oča se mi je samo naraji smejau, mama pa je poštaši natočila dober deci palinke. Te je li skočo na svoj picikli in se odpelo po poštiji od enga šanca do drugoga, ge pa sam obračo pismo po rokaj, ške vsigdar nej vedouč, ka je nut.

- Vej ga pa gore vtrgni, ka mo vidli, gda se moraš zgla-siti v šouli!

Rejsan sam tou napravo, dapa tak bole naupačno, ka sam ga na pou vtrgno. Vse-eno mi je mama ta prštejla, ka mora eden od starišov z meuv priti ta za dva tedna v šoulo. Tam do te vidli, če mo leko na jesen že začo ojditi v prvi klas. Potegno sam se nazaj nut pod sto. Nad meuv je za stolom sedo oča in mi pripovedavo:

- Na, si vido, sin moj, kak čas brz ta dé. Že boš mogo v šoulo ojditi. Ranč v tisto, kak sva mūva z mamu ojdila. Vūpam leko, ka se boš

ŠOULA

ranč tak dobro včio kak tvoja mama.

- Ge pa vūpam, ka ne boš djoukau, gda prvi cvek dobiš, kak je tou napravo tvoj oča. Spoumnim se, kak če bi včera bilou. Nej je vedo vōzračunati, kelko je edna plus edna in je te doubu velki, velki cvek, se je smejala mama.

- Nej je gljij tak bilou, ka se je tou zgodilo v tretjom

razrejdj, gda smo že bole žmetno matematiko meli, se je smejau oča tō.

Ge pa sam vlejko na vūjo in čako na tisti den, gda sam oprvin stoupo v šoulo. Soused Pišteck je ranč z mamu išo vō iz edne velke sobe, ge pa z moju mamu nut. Tam

je sedejla nik-ša teta in eden strijc. Gda sam jiva vido, me je stisnolo v guti, oči so se mi napunile s skuzami in začao sam prav nemilo djoukati.

- Ka ti je pa? me je mirila mama, mene pa je od straja čidale bole stiskavalo.

Dugo, dugo sam nej enjo djoukati. Gda sam pa li prišo do sape, sam mamu prišepno na vūjo:

- Mama, ge ne vejim, kelko je edna plus edna.

- Jaj, jaj, sin moj! Vej pa tou se ške vse navčiš. Dapa, povem ti, ka je edna plus edna dva, me je globko v oči poglednola moja mama.

Ge sam se po tistom zdigno na prste, si z rokavom zbriso nous in lica pa povedo tistomi možakari in tistoj ženski za stolom:

- Ena plus ena je dva! Tak, zdaj pa neta cveka nut v mene mlatila!

Vsi trgē so se smejali, ge pa sam se več nej nikoga bojo. Kesnej sam v šouli rejsan doubu neka cvekova, dapa nika so nej boleli. Samo malo me je bilou straj, ka na tou povejta stariša.

Miki

Karolina Kolmanič

Kovačeva domačija stoji na prijaznem zelenem, na precej strmem pobočju. Od sonca je obsijana vse od jutra do večera. Jeseni ali spomladi, ko pogosto dežuje, je dom teže dosegljiv. V tej samotni kmetiji pa nikoli ni dolgčas. Resda da sta starša krepko zaposlena z delom in dedek in babica zlagoma in tiše govorita in se le počasneje premikata po dvorišču. Za smeh, prepir in jok skrbita pri hiši enajstletni Jožek in devetletna Marica. Hiša utihne z njunim odhodom v šolo in oživi, ko se vzevnjata proti domu.

Hlevi so polni živine. Po obsežnem dvorišču na dolgi verigi gospodari Riki, v gumnu se igrajo tri prikupne mlade mucke. Tako pri Kovačevih nikoli ne zmanjka dela in zabave.

Največlje veselje pa sta

otrokoma konja. Kadar sta utrujena, počivata v svojem hlevu in mirno in pametno pogledujeta Jožeka in Marico, kot bi prosila: "Danes ne bi jezдили. Ves dan sva garala." Vendar, ko se Jože približa, se Rjavko dvigne, strmi vanj in mu šepne: "No, če že hočeš, pa greva!"

In tako se vzpne Jožek na gladek širok hrbet in konj ga nosi počasi, z enakomernimi koraki po mehkem pašniku. Včasih, kadar sta oba dobre volje, se Jožek skoraj zlekne, objema dolgo grivo in mu govori na uho: "Ti si moj najboljši prijatelj! Boljši si od Frančka, Milana in Tončka. Nič se ne prepiraš, nič ne groziš in tudi ne izzivaš kot naša Marica."

Že nekaj dni dežuje. Petek je dolgčasen dan, ker ni nobene naloge. Učiti bi se šolarja že morala, saj je Jožekov uspeh na tehtnici med zadostnim in dobrim; Maričin pa le za spoznanje boljši. A kdo bi mislil na

uspeh, ko zunaj tako usvajajoče in enakomerno škrebļajo kaplje po oknu. Od nekod je še kar praznje opravljen prišel oče in za njim še mati. Oče se je udobno namestil za mizo, malce potrkaval, nakar je razglasil: "Traktor sem naročil."

Vsi razen matere so se zasmeli vanj. Z očmi se je sprehodil po osuplih obrazih in nekako v opravičilo še dodal: "Moramo. Vsak močnejši kmet ga ima!" "Pa imaš toliko denarja?" ga je strmo pogledal dedek. "Nekaj gotovine in nekaj posojila, pa bo!" In zdaj se je začelo tisto neumno hlastanje za vsak dinar, ki je domače že spominjalo na skopost brez primere. Že spomladi bi Jožek moral dobiti novo kolo. In zdaj je jesen. Pri hiši doni že kot na magnetofonski trak posneti stavek: "Stedimo za traktor. Vsi in vse za traktor!"

S tem se je oče branil takrat, ko je mama kazala svoj oguljen zimski plašč in Marica strgano

torbico. Babica in dedek pa tako nista ničesar potrebovala. Tako je lepega jesenskega dne prihrumel traktor na Kovačevu dvorišče. Vse oči so se uprle v rdečo, koristno, a mrzlo pločevino. Jožek pa je nestrpno vprašal: "Ga bom tudi jaz lahko vozil?" "Že, ko boš večji in pametnejši!" ga je zavrnil oče. Dedek se je nekam negotovo zazrl v zeta in zamomljal: "Kaj pa bo s konjema?" "Hm, ostala bosta. Vsaj za nekaj časa..."

Že dva tedna je velika rdeča pošast hropla, drdrala in kašljala po dvorišču in nizdol in navkreber. Marica je pospravila kuhinjo, Jožek se je zdolgočaseno sprehajal iz sobe v kuhinjo in se zopet vračal. Na klopi je zagledal domači tednik Vestnik. Brez pravega zanimanja je listal po njem in sam ne ve, zakaj, se je zapičil v Male oglase. Tam nekeje v sredini med Prodaj je bilo zapisano: Par srednje težkih delovnih konj... Na griču 12.

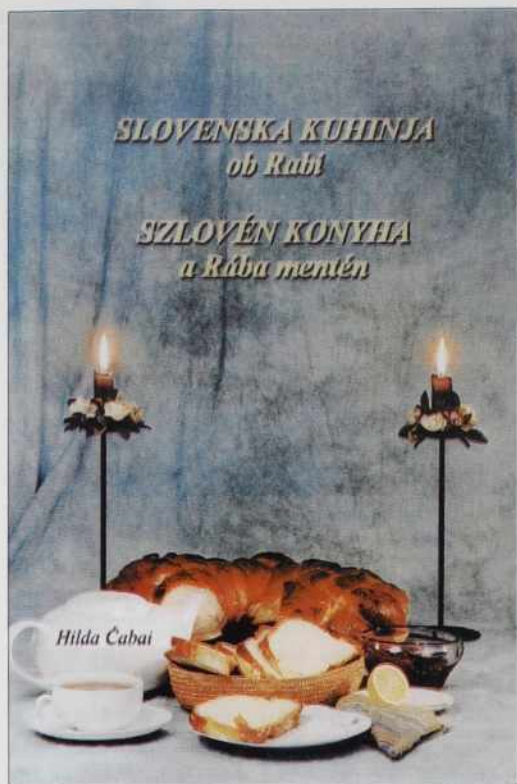
Jožek je zinil, si obrisal oči, ker so mu zaplesali kolobarji čez tisti dve čudni vrstici. Še enkrat je prebral, počasi in razločno. Potem pa je vzel časniki in že z nekaj koraki dosegel kuhinjo. "Na, beri! Beri!" je živčno potiskal list pred seboj, saj nikogar drugega ni bilo.

Marica, ki se v prvem razredu ni naučila kaj prida zlagati črk, je buljila v papir in neumno vprašala: "Ja kaj, kaj pa piše?" "Da si ti koza!"

Jezno ji je iztrgal papir in že hitel na dvorišče. Tu je mahal in iskal domače. Naletel je na očeta. Prvič v življenju je začel vpiti: "A to?! To si mi naredil! Pa si obljubil, da ju ne boš prodal. Vsem si rekel; tudi dedku. Lagal si!" (se nadaljuje)

KAUT

MLAŠEČI

Kuharica se dobi v Slovenskem domu v Monoštru (receptija Hotela Lipa) in v knjigarni Ostris v Budimpešti (v ulici Veres Pálné 4-6). Cena: 1000 forintov. A szakácskönyv megvásárolható Szentgotthárdon a Szlovének Házában (a Hotel Lipa receptióján), Budapesten az Ostris Könyvvesházban (Veres Pálné utca 4-6.). Ára: 1000 forint.

HOTEL *Lipa*

Szentgotthárd (Monošter), Gárdonyi u. 1.
Tel./Fax: +36/94/383-060, 383-061

Lastnik tega bona dobi v restavraciji Lipa v Monoštru do 31. marca 2000 10 % popusta. ****

Ezen szelvény tulajdonosa 2000. március 31-ig 10 %-os kedvezményt kap a szentgotthárdi Lipa Étteremben.

NIKA ZA SMEJ...

Brez njega

V Krmedini v špitalaj se je etognauk zgodilo. Padarge so pripravili na operacijo, gda edna medicinska sestra vse prestrašena not prileti pa profesori etak pravi: "Gospod profesor, velka nevola je. Pacienta, steroga bi trbelo operirati, žau nindrik nega."

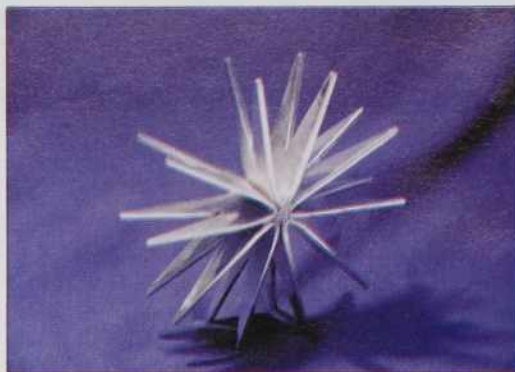
Profesor pa etak: "Tak njemi trbej. Naj bi prišo na cajt. Začnemo brez njega."

Samo na konci

Tau se je tū v Krmedini v špitalaj zgodilo. Profesor, steri se pripravla na operacijo, se "notmuje". Gda tau dokonča, medicinsko sestru prosi malo alkohola. Pištak, steri že leži na operacijskoj mizi, tau čuje pa etak pravi profesori: "Dragi profesor! Lepau vas prosim, zdaj eške ne pite, samo po operaciji."

Flajsen pojep

Naj stoj povej potejm toga, ka je Francek nej flajsen pojep. Etognauk so ga na biroviijo zvali. Nagnauk so ga tri dek

Prof. Evgen Titan: PRELOM, železo-krom, 1999

gor zglasile, ka prej od njega majo dejte pa naj plačuje za mlajšami. Dekle so vsakša v drugoj vesi živele, zatok je pa birauv etak pito Franceka: "Vi tau nase vzemate?" Francek pa: "Ja."

"Ne bojte čemerni," pravi birauv, "depa kak ste pa vi tau zandoleli?"

Francek pa: "Gospod birauv! Tau je nika nej. Dober biciklin mam."

Djagra

Pri nas tū mam djagere, depa zatok ne ovadim, sto sta ta

dva bila, steriva sta etognauk djajat šla. Gda sta prauto večera enjala djajati, te eden pravi: "Gnes sva pa ja srečno djajala." Te drugi pa: "Zakoj pa tau misliš? Vej sva pa samo ednoga facana strlila."

"Tau je istina," pravi prvi. "Depa na srečo si nej zavado nej namé pa nej mojga psa."

Betežniki

Dva betežnika ležiža v špitalaj v ednoj sobi pa se začneta spoznavati.

"Mate mlajše?" pita te prvi. "Nejmam. Nej sam se oženo."

"Pa zakoj nej?"

"Morem vam povedati, ka je moške mam rad."

"Pa mate brata?" pita te prvi. "Mam ga. Depa on je tū nej oženjeni. On tū moške ma rad. Pa mam eške ednoga brata pa on tū moške ma rad." Zdaj pa te prvi pita: "Pa nega v držini takšoga, steri ženske ma rad?"

"Kaj pa nej. Vej pa moja sestra."

I. Barber

Iz künje naši babic

Grajoja kapüsta

1 kg kapüste iz bečke, 50 dkg graja, 2 žlici mele, 2 žlici žirá, sau, rdeči prpeu, 3 dl vodé

Gra pa kapüsto posebi sküjamo, po tistom vküpvlegemo. Zafrigamo, solimo pa z rdeči prpom posipamo.

Zosükani reteš z olijom

Vövtegnjeno testau za reteše pokapamo s tikevni olijom, i s pericov ga tanamazemo. Na raji cejloga v edno zosüčemo, i tak v laboško ali v krauglo tepšo dejemo. Vögleđa, kak požak. Vrkar z olijom pošprickamo pa spečemo.

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Deák Ferenc út 17,
p.p. 77,
tel.: 94/380-767
e-mail:
porabje@mail.datanet.hu

Tisk:
SOLIDARNOST D.D.
Arhitekta Novaka 4
9000 Murska Sobota
Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.